

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Govor

deželnega poslanca dr. Rojica v zadevi zgradbe deželne norišnice v seji dne 17. julija 1901.

(Konec).

Za navadne bolnike nimamo deželne bolnice, imamo samo slabi zasebni bolnišnici, in sicer eno tako slabo, da je sama visoka vlada priznala, ko pravi, odgovarja na mojo interpelacijo: »Vsekako pa je želja utemeljena, da pride dežela kakor hitro mogoče v položaj, da bo imela po modernih principih urejeno bolnišnico«. Ako je vlada to danes tukaj javno priznala, je le popravila ono, kar je zakrivila skozi leta in leta. Imam vladno poročilo, da se je po mojem nasvetu v bolnišnici usmiljenih bratov popravilo marsikaj, tako: da so se premestile blazne ženske in da se je odstranilo neko vrsto drugih žensk, da so se zavrgle one sobe, katere sem jaz kritiziral; observacija, ki je bila med kopeljo in mrtvašnico, se je morala na sposobnejšem kraju nova zidati, sedaj lečita bolnike dva zunanja zdravnika in eden, ki biva v zavodu, prvo sta dobila sedaj letno plačilo po 600 gld., mej tem ko je prej eden sam zdravnik in za več bolnikov dobival samo letnih 400 gld.; kako plačo ima tretji v zavodu stanujoči zdravnik, mi ni znano. Lahko bi govoril še o eni ali drugi stvari, iz katere bi se razvidilo, da se je morala izreči in potrditi sama visoka vlada za to, da v bolnišnici usmiljenih bratov ni vse v redu, in da je morala ukreniti, kar je bilo najpotrebnejše; da pa ni naredila vsega, ni kriva ona, ker razmere te bolnišnice niso take, kakoršne bi morale biti ter se sploh popraviti ne dajo. Zategadel je vlada danes izrekla, da želi tudi ona, da bi prišlo »kakor hitro mogoče do moderne bolnišnice«, ki bi odgovarjala znanstvu in humaniteti, za kar sem jej jako hvaležen.

Mestna ženska bolnišnica, ne gledé na nekaj nenavadnega, da sprejema samo ženske, tudi ni dobra. Znano je, da v njej izvira o deževju studenec pod stopnicami, da so zidovi mokrotni do drugega nadstropja, da odpada omet, da ima dvorišče v sredini, kar je za sedanje čase nonsens. Zato jo je pa celo nje zdravnik, dr. Pontoni, sam javno obsodil lanskega leta; splošno se je govorilo, da ni sposobno, da nam preti vsak trenutek nevarnost iz te bolnišnice!

Mi naj bi torej skrbeli za malo število umobolnih v taki meri, ko nimamo še svoje bolnišnice in se morajo navadni bolniki zdraviti v tako slabih tujih bolnišnicah?!

Jaz sem sicer tudi za to, da se skrbi tudi za umobolne; ali da bi se najprej skrbelo za tiste, katerih je le malo in katerih se še manje ozdravi, kateri niso več za človeško družbo, temu pa oporekam. Sem pa odločno za to, da naj se skrbi v prvi vrsti za one bolnike, katerih je mnogo in kateri skoraj vsi ozdravijo, in so potem zopet v korist državi in družini, namreč za navadne bolnike. Mi naj bi ne skrbeli za one, ki nimajo prave bolnišnice, ker so tla bolnišnice okužena, ker bolnišnica leži celo med hišami, ki so vsak dan v nevarnosti, da se okužijo! In ki so tudi že okužene! Naj oporeka kdo tej trditvi! Okužene so te hiše vsled dejstva, ker bolnišnica hrani

same kužne bolezni; norišnica pa ne more okužiti, ker blaznost ni nalezljiva, pač pa je vsako vnetje pljuč, grla, tifus, sušica i. t. d. nalezljivo.

Zato, da bi ostalo naše mesto vsled sedanjih bolnišnic še dalje v nevarnosti, zato naj bi mi skrbeli za umobolne na tak luksurijozen način, kakor tega ne storé največje in bogate dežele! Skrbeli naj bi za umobolne, razbremenili naj bi sedanji bolnišnici v korist blaznim, katerih je jako malo, in v škodo telesnim bolnikom, za katere moramo iz vseh razlogov skrbeti v prvi vrsti! In skrbeli naj bi za umobolne še celo na tak način, ki spravi našo deželo popolnoma pod ničlo, kajti samo za norišnico bi se potrošilo po nasvetu ožjega odseka črez 1.100.000 kron, jaz pa trdim da še več: 1.300.000 do 1.400.000 kron, ker se preliminarja navadno vselej prekorači. Tako mala dežela, kakor je naša, naj bi potrošila za samo norišnico toliko svoto, mej tem ko je lani deželni zbor dovolil le 300.000 kron za nakup zemljišča za vse tri zavode in za zgradbo norišnice s 130 posteljami!

To se mi zdi prenačljeno, strmo-glavljenno, posebno ker se hoče, kakor se pravi »a tamburo battente«, o tem že danes sklepati. Je pa še drugo! Iz finančnih in humanitarnih ozirov je potrebno, da mi drugače postopamo, in sicer tako, kakor postopajo drugod.

Kaj pa prizadeva deželi več stroškov: navadni bolniki ali blazni? Deželo oškodujejo največ oni bolniki, katerih je več, namreč navadni. V svoji brošuri sem jasno dokazal, da je šlo za vse blazne v zadnjih treh semestrih iz dežele le 36.000 kron. Tukaj pravim za vse blazne, za to, ker v dotični državni postavi z leta 1864 je dežela obvezana plačevati za vsakega blaznega, ki ne more sam plačati, kar vsak hitro dokaže.

Kakor pa se razvidi iz naših uradnih dat, plačuje dežela skoraj za vse blazne, izjeme so prav redke.

Koliko denarja je pa šlo za navadne bolnike izven dežele? Za vse navadne bolnike nisem mogel dobiti dat pri vsem tem, da sem za to dosti potrošil. Mogel sem se opirati samo na avtentične podatke, katere sem dobil v deželnem uradu. Kaj pa pravijo ti uradni podatki? Kako in koliko se plačuje za bolnike. Bolniki, ki gredo v javno bolnišnico, morajo sami plačevati, ako stopijo v I ali II. razred; samo v III. razred mora se vsakega sprejeti brez predplačila. Za bolnike I. in II. razreda ne vem dat, ker, kakor rečeno, plačujejo sami, tudi o onih III. razreda, ki plačujejo sami, nimam podatkov. Zahteval sem sicer te podatke od bolnišnice usmiljenih bratov v Gorici in prosil zanje tudi oskrbnništvo tržaške bolnice, pa jih nisem dobil. Ako se zdravi kak naš deželan v kateri si koli bolnici in ne plača sam, ampak dežela, le za te dobimo od dotične bolnišnice tudi dotične date, na katere se naslanjam.

In koliko je šlo za take bolnike denarja iz dežele? Za te bolnike je plačala dežela v zadnjih treh semestrih izven deželnim zavodom 216.000 K. Kam pride po tem naša dežela, ki nima ne industrije, ne drugih velikih podjetij? — Torej treba najprej da skrbimo za humaniteto s tem, da skrbimo za večino bolnikov in za znanost, da napravimo

tako bolnišnico, ki bo odgovarjala zdravstvenim ozirom, oziraje se pri tem tudi na deželne finance, ker bolnišnica, kakor napravljena deželi sedaj velike stroške, se s časoma ako jo sami zidamo, amortizira, blaznica pa nikdar.

Je se dosti drugih dat, a mislim, da dr. Marani odtegne svoj predlog in da ne bo tako krut proti deželi, ter se pridruži predlogu, da bo finančni odsek še o stvari premišljeval in celo zadevo znanstveno preiskal.

Razume se samo ob sebi, da se blaznica ne sme združiti z navadnimi bolniki, ker tudi ti se ločijo sedaj po boleznih v različne paviljone, kakor v oddelke z notranjimi boleznimi, z ranami, z očesnimi, sifilitičnimi i. t. d. To je nekaj, o čemur nam ni treba govoriti.

Saj smo tudi kupili zadosti obširno zemljišče, da na njem lahko razdelimo poznastvenih določilih vse oddelke. Da bi pa zidali za malo število blaznih in za zopet malo število navadnih bolnikov samostojne zavode s samostojnimi upravami, tega znanost ne zahteva. Tako delajo le dežele, ki so premožne in imajo veliko prebivalcev ter vsled tega zadostno število umobolnih in zadostno število navadnih bolnikov za samostojne zavode. Tako naj dela naša dežela le tedaj, ko bomo imeli 500.000 prebivalcev, ko bomo bogati, ko bomo imeli vsaj 500 umobolnih, takrat bomo zidali lahko norišnico samo za to. Takrat si lahko napravimo za vsak zavod posebej administracijo, vodovod, razsvetljavo itd. Dokler pa imamo vsaj 500 umobolnih, ne vrže deželi napraviti samostojen zavod. Zakaj pa bi tudi tako delali? Ker znanstvo dovoljuje, moramo delati izjemo, sicer bi delali le po šabloni. Znanstvo se opira na eksperimente.

Oglejmo si škalo dr. Wolfa, kako daleč se sliši glas. Ako se izgovori na ves glas »a«, se ga sliši 288 m daleč; ako se pa izgovori »h«, sliši se ga samo 10 m daleč; ako se pa na ves glas govori, sliši se govor k večjemu na 150 m. Da bi se o tem eksperimentu sam prepričal, šel sem dne 30. junija t. l. potem, ko sem obiskal nekega bolnika na Korsu, še z nekim drugim gospodom na Rojice (Campagnuzza) — po 10. uri zvečer. Tam sva si odmerila 160 m daljave in sva na ves glas vpila, pa sva se komaj razumela, in to poleti, zvečer po 10. uri, ko je bilo vse tiho okoli naju in prostor med nama brez hiš in brez nasadov.

Kaj pa če postavimo med navadnimi bolniki in blaznimi drevored in splotja? Potem se pak ne bo slišalo umobolnih razgrajalcev niti 100 m daleč. Slišalo bi se jih k večjemu le tedaj, ko bi bili zunaj. Na prostem bodo pa le po dnevi in to le spomladi, po leti in pod jesen, drugače pa pod streho. Znanstvo kaže torej, da ni potrebno oddaljiti navadne bolnike od blaznih niti po 150 m narazen, tem manj pa cele kilometre. In mi reveži naj bi zidali brez povoda samostojno blaznico?!

Jaz se temu odločno protivim in prosim, da se, ako se bo o tem sklepalo, glasuje imenom, in protestujem iz finančnih, humanitarnih in znanstvenih ozirov proti samostojnemu zavodu za umobolne v Gorici, za deželo s tako malim prebivalstvom in z tako pičlimi dohodki, ker dežela bi potem izkravnela in ne bi mogli več napraviti zavoda za navadne bolnike,

kar pa ne bi odgovarjalo ne humanitarnim, ne finančnim ozirom, kateri deželo največ stanejo.

Pisaču, piščemu s kolom.

(Konec).

Oglejmo si še eno mesto »Sočine« notice! »Soča« piše: »G. M. ni imel nikdar stalnega pevskega zbora v »Čitalnici«, marveč za vsako priliko je zbral skupaj, kar je bilo slučajno na razpolago. Ako govori »Gorica« o čitalničnem pevskem zboru, blebete nekaj, kar nima nikake resnične podlage. Kako daleč pa je pripeljal M. ta voz, mu je dokazala priprava za Prešernovo slavnost. Niti v ta namen ni mogel spraviti pevcev pod svoje okrilje; z dr. Tumo vred mu jih ni ostalo deset! In rez je moral petje opustiti! — Mi smo »Sočinemu« pisaču za to mesto res hvaležni, ker nam je dal priliko razkriti eno onih mnogih »naprednjaških« zvijač, katere nam »Soča« z imenom »lopovstvo« predbaciva. Torej pevci, ki so hodili one letne čase, ko so se prirejali čit. koncerti, krednim pevskim vajam v »Čitalnico« in nikamor drugam, pevci, katere je učil leta in leta le čit. pevovodja, ti pevci niso torej tvorili čit. pevskega zbora! Tako pravi »Soča« zdaj. Ako pa prelistujemo »Sočine« letnike do lani, nahajamo ponovno za te pevce le izraz »čit. pevski zbor«. Ko je »Soča« — seveda do letos — poročala o koncertih ženske podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda«, je stalno omenjala, da je pevske točke izvajal »čitalnični pevski zbor«. Ko je skušal letos dr. Tuma ustanoviti v svoji »Gl. Matici« ženski pevski zbor, je litografirana vabila, datirana z dne 4. marca 1901, zaključil s temi besedami: »... ter se obračam v prvi vrsti na one gospice, katere so mi znane kot pevkinje čitalniškega pevskega zbora«. Ha, ha! Kaj ni ta lepa? Ali nimamo mi prav, če trdimo, da je politika naših »naprednjakov« politika »Confusionsrath-ov«. »Sočinega« Stallknechta pozivljamo »na korajžo«, naj nam odgovori — on, ki meni, da užene vse v kozji, pardon: v »korumpirani« rog — ali dr. Tuma tudi »blebete nekaj, kar nima nikake resnične podlage? Ob enem naj nam naznani tudi »ključ«, po katerem imenuje peyce, nastopajoče pri »Sok.« veselica, imajoče še mnogo redkeje »redne vaje«, pevce pomnožene navadno za dobro tretjino s čit. pevci... »Sokolov« pevski zbor. Naj nam pove nadalje, zakaj bi se ne smeli čitalnični pevci imenovati »pevski zbor«, ampak le »skupaj zbornani pevci«, dočim se smejo Tumovi pevci, ki so imeli pevske počitnice spomladi (kakor čitalnični poleti), ko ni še bilo izletov, katerim pevcem hodijo tudi na pomoč pevci iz vasi (n. pr. dva tenorista iz Št. Petra*), dočim — pravimo — se smejo ti pevci imenovati celo »pevski zbor«! — Mi bi res radi vedeli, po kaki logiki mislijo in pišejo ti ljudje? Ali mislijo, da so svojim ovčicam nasuli že toliko peska v oči, da jim smejo natvezati tudi gorostasna protislavja?

Slednjič še nekaj o tako imenovani »Prešernovi slavnosti«. Da, da, ta »Prešernova slavnost« je bila neka čudna prikazen, beseda, ki ni imela nik-

*) Oho! Ali vzdiguje dr. Tuma svojo razdirajočo pest že tudi nad Lavrenčičev pevski zbor!? — Stavec.

dar „meso postati“; ta slavnost je imela le zakrivati nasprotna naklepe dveh pevskih struj, čitalnične in Tumove. Kakor je dr. Tuma perhoesciral čit. pevski zbor, tako ga je mikal čit. pevski arhiv. Na ta arhiv je vrgel svoje poželjive oči. Imel je takrat (v novembru) sicer večino svojih somišljenikov v čit. odboru in bi bil lahko dosegel sklep, da se čit. glasbeni arhiv dá na razpolago njegovemu pevskemu društvu, a bal se je takrat še alarmirati svoje nasprotnike, bal se je, da bi ti, po njegovem naskoku opozorjeni, pri obnem zboru, ki je bil za dober mesec potem, volili odbornike svojega mišljenja, ki bi mu zopet vse podrli. Čit. pevovodji pa je bilo na tem, da bi bil prišel dr. Tuma že takrat z barvo na dan. Zato je predlagal v odborovi seji čitalnični, naj se priredi Prešernova slavnost. S tem je prišel dr. Tuma v zagato: ali pustiti bivše pevce čitalnične, da sodelujejo pri tej čitalnični slavnosti, ki bi bila za njegovo, s takim ropotom ustanovljeno „Gl. Matice“ prava sramota; ali pa stopiti tej slavnosti očito nasproti ter pokazati svoje „kvarte“. No, dr. Tuma je nastopil svojo pot, pot dvo- reznosti. Na zunaj je kazal tej slavnosti prijazno lice, iz prva celo dal svojim pevcem na izvoljo, kdor hoče sodelovati, sam celo zahajal k pevskim vajam v „Čitalnico“. Kaj se je pa godilo za kulisami zoper Prešernovo slavnost, svedoči najbolj dejstvo (za katero imamo priče): da je pevec P., kateremu reže dr. Tuma vsak mesec vsakdanji kruh, kateri je znan po Gorici kot najpristnejši Tumov vremenokaz, pevec, ki je sam najrednejše med neredniki zahajal k pevskim vajam za Preš. slavnost, da je ta pevec jurist prigovarjal šempeter-skemu tenoristu, priprostemu rokodelcu, naj ne hodi v „Čitalnico“ pet! Če pomislimo, da nima ta pevec, kakor znano, svoje volje, da je le „desna roka“ Tumova, potem lahko vemo, kdo je za kulisami intrigiral zoper Prešernovo slavnost, potem lahko sodimo, kako infamen brezobraznik je „Sočin“ pisatelj, ki se drzne čitalničnemu pevovodji svetohlinsko predbacivati, „da ni mogel spraviti pevcev pod svoje okrilje“.

Goriški deželni zbor.

Trinajsta seja.

Trinajsta seja deželnega zbora goriškega je bila v četrtek 25. t. m. Seja je začela ob 5. in pol popoldne ob navzočnosti vseh deželnih poslancev. Potem ko se je prečital in potrdil zapisnik prejšnje seje, opomni deželni glavar, da zdravstveni odsek se ni še konstituiral, ter ga pozove, naj to stori. Nato izjavi poslanec prof. Berbuč v imenu slovenskih poslancev, da so zapustili prejšnjo sejo, ker se je zavrgel njegov predlog, da bi se zadeva deželne blaznice izročila finančnemu odseku, v katerem bi bila prilika razgovarjati se o njem, da so pa danes pripravljeni udeležiti se podrobne razprave o tem predmetu, ker je bila dana med tem prilika, da sta se deželnozbors-

Nehvaležnost.

Kdo spravi tebe je naprej? Povej, oj dohtarček, povej! Pahnili so te z ljudske šole, Pustil si „katedro“ in stole; A kdo te spravi je naprej, Ti besnik? Ni bil li neki kapelán, In ni li zval se — Resnik? On te učil premnog je dan! Se ko si s „farško“ pomočjó Zvršil „maturo“, Bi rad učiteljček bil v šoli, A rekli so: „Nikoli, Nikoli to ne bo!“ Poznali tvojo so naturo! In zdaj zatekel si se k nam — Li vedel nisi kam drugam? Se vé, to je resnica: Tu krasno cvete ti pšenica; A kdo jo je vsejal, Kdo seme, njivo zanjo dal? Ne morda zopet „far“? Pšenica nese ti denár In ti si „farju“ nadvaležen: On tvojih brc je zdaj deležen! —

ska kluba in finančni odsek dogovarjali in dogovorili o tej zadevi. Dr. Tuma se javi zbornici kot načelnik narodno-napredne stranke, oziroma poslancev, ki jej pripadajo, ter izjavi, da je protiven predlogom deželnega odbora v zadevi deželne blaznice. Na to začne podrobna razprava o tem predmetu, pri kateri so bili sprejeti naslednji predlogi: Nalaga se deželnemu odboru:

1. Da preskrbi na najpriprostejši in ekonomičnejši način zgradbo deželne norišnice za 350 oseb na zemljišču, v to svrhu nakupljenem po deželnem odboru v obsegu 15 ha. in 14 a. po sistemu raztresenih paviljonov z združeno vrtno kolonijo; kakor hitro bo potrebno in bodo okoliščine zahtevale, razširiti bo to v poljedelsko kolonijo, upoštevajoč pri tem točko 5.

2. Naj preskrbi kakor hitro mogoče izdelanje podrobnih načrtov za zgradbo norišnice po navodilu splošnega načrta, sestavljenega po komisiji, držeč se nagibov in načel, ki so navedena v poročilu omenjene komisije z dne 9. julija 1901. V to svrhu naj se posluži deželni odbor tehničnih veščakov, kateri bodo sestavili podroben arhitektoničen načrt dogovorno z zdravniškimi veščaki in agronomi, katere bo najeti.

3. Najvišji potrošek za zgradbo in ustanovitev norišnice se določa na 1.100.000 kron.

4. Ob označenju podrobnega načrta norišnice je jemati v ozir potrebo, da se pusti prostost morebitnemu norišnično-tehničnemu razvitku in preskrbi za eventualno razširjenje zavoda.

5. Naroča se deželnemu odboru, da zasliši zdravnike, strokovnjake v psihijatriji, ki so na nedvomnem glasu glede tega, li je z zdravstvenega stališča dopuščeno in priporočljivo, da se na zemljišču, ki ga je nakupil deželni odbor za zgradbo deželne norišnice vgor omenjenem obsegu, gradi tudi bolnišnica; v slučaju pritrditve nalaga se deželnemu odboru, naj dá izdelati dotične podrobne načrte.

Dr. Tuma je predlagal, naj se prodá svet, ki je nakupljen za deželno blaznico, ter naj se kupi po nižji ceni 100 do 150 njiv svetá med Št. Petrom in Dornbergom v ta namen, kakor tudi, da naj se odloči samo 300.000 kron za deželno blaznico in naj deželni odbor ne bo vezan na nikak sistem. Grajal je nakupljeni svet kot neprimeren za namen, za kateri se hoče rabiti, iz razlogov, navedenih po dr. Pontoniju, ter zatrjuje, da je bil proti nakupu onega zemljišča. Dr. Rojic konstatuje, da kupljeni svet je za deželne zdravstvene zavode izvrsten, najboljši v vsi deželi, in da dr. Tuma je izrecno zahteval v komisiji, naj se kupi tudi svet dedičev po rajn. dr. Mauroviču ob prašni Št. Peterski cesti ter da je stavil nakup tega občestnega zemljišča kot pogoj, da bo glasoval sploh za nakup sveta, ki se je v resnici kupil.

Dr. Rojic in dr. Egger stavita dodatne predloge k številki 4. in 5. predlogov deželnega odbora. Dr. Rojic je odtegnil svoj predlog v korist predlogu dr. Eggerja, ki je bil sprejet in je zgorej naveden pod št. 5.

O drugi točki dnevnega reda poročal je conte Panigai ter predlagal, naj se odstopi 500 delnic Vipavske železnice v nominalni vrednosti 100.000 kron državi v korist bohinjske železnice. Na predlog prof. Berbuča, ki dokazuje, da bomo potrebovali denar za lokalno železnico Sv. Lucija-Kobarid-Bovec-Log, ter zatrjuje, da v ta namen je s svojimi somišljeniki pripravljen prepustiti vladi vseh 200.000 kron obveznic Vipavske železnice, sklene deželni zbor, da zadeva se povrne deželnemu odboru z nalogo, da jo še dalje razmišljuje ter o primernem času stavi deželnemu zboru svoje predloge.

Poročevalec dr. Marani nasvetuje v imenu pravnega odseka, naj se določi učiteljicam na meščanskih šolah plača v znesku 1400 kron, kar se sprejme brez ugovora in brez razprave.

Dr. Verzegnassi poroča v imenu deželnega odbora o prošnji c. kr.

kmetijskega društva v Gorici, naj bi se mu dovolila za zboljšanje domače živine podpora v znesku 40.000 kron.

Brez ugovora sprejme se v tem oziru naslednji predlog:

Pooblašča se deželni odbor, da izplača c. kr. kmetijskemu društvu znesek 40.000 kron pod sledečimi pogoji:

1. da omenjeni znesek se porabi za zboljšanje domače živine;

2. da polovica istega zneska se ne bode vrnila, glede druge polovice, to je 20.000 K pa mora c. kr. kmet. društvo se obvezati, da jo vrne deželnemu zakladu brez obresti v 10-tih letnih obrokih, začenši od šestega leta naprej, ko se mu izplača omenjeni znesek.

Med tem je nastalo v dvorani mračno; dan se je nagibal h koncu. Zato stavi conte Panigai nasvet, naj se seja pretrga, kateri nasvet je bil sprejet z večino glasov. Seja se sklene ob 8/4 na osem zvečer. Naslednja seja napovedana za petek ob 4. uri popoldne.

Štirinajsta seja

je bila včeraj 26. julija ob 4. uri popoldne. Ko se je prečital in potrdil zapisnik prejšnje seje, naznani deželni glavar, da zdravstveni odsek se ni še konstituiral, ter ga pozivlja, naj to stori. — Po predlogu deželnega odbora, o katerem je poročal dr. Verzegnassi, se sklene, da dežela se odpove pobiranju deželne davščine na opojne tekočine s koncem avgusta t. l., in sicer za ves čas dokler bo veljal državni zakon o žganjarini, ki se je letos sprejel.

Isti poročevalec priporoča predlog deželnega odbora, po katerem deželni zbor izjavlja, da spoznava korist in potrebo deželnega hipotečnega kreditnega zavoda, ter naroča deželnemu odboru, naj pripravi, kar treba da se tak zavod ustanovi, in naj predloži prihodnjemu deželnemu zboru potrebne nasvete. Predlog se sprejme; priporočali so ga ter hvalili deželni glavarja dr. Pajerja dr. Tuma, dr. Venuti in poročevalec.

Potrdi se računski sklep deželnega zaloga za leto 1899.

Enako se potrdi proračun istega zaloga za leto 1901, in sicer s skupno potrebščino 928.895 K, z založbo 276.895 K, torej s primanjkljajem 652.000 K.

V delno pokritje tega primanjkljeja se bodo pobirale sledeče naklade in davščine: 15% na zemljarino, 17% na hišnorazredni in najemniški davek, 20% na pridobinski in dohodarski davek, izvzemši osebno dohodarino, 80% na državno potrošnino od vina, mošta in mesa, 1 K od vsacega hl na drobno potočenega piva ter navadna davščina od na drobno potočenih opojnin, pa le do 31. avgusta. Pooblašča se dež. odbor, da pokrije še ostali primanjkljaj od 60.000 K in potrebni trošek za zboljšanje domače živine od 40.000 K s kakim kreditnim započetjem v tekočem računu v najvišjem znesku 100.000 K.

Dr. Tuma je predlagal 20%, 27% in 32% na izravne davke ter le 40% (oziroma kolikor bi se še potrebovalo) na vino, mošt in meso; a predlog ni bil sprejet.

Predlog, naj bi se vpeljala deželna naklada na petljot in sodno vodo, se odkloni.

Sprejme se načrt zakona o uvrstitvi nekaterih cest (Kneža-Bača; Cesta-Dol; Školje-Zavrhek; Slap-Trohče) ter mostov na Stopniku in Tratah med okrajne.

Dr. Tuma utemeljuje predlog glede lokalne železnice Sv. Lucija-Kobarid-Log, ki se izroči pravnemu in finančnemu odseku v pretresovanje.

Poslanec Waiz predlaga, naj se vlada naprosi, da dovoli 4 K od hl kot deželno davščino na pivo, ki se na drobno potoči. Sprejeto.

Prof. Berbuč predlaga, naj se naroči dež. odboru, da pozove visoko vlado, da skliče posebno komisijo glede sviloreje. Se sprejme.

Interpelacije čitajo dr. Venuti radi uravnave Birse, Grča radi postopanja deželnega odbornika dr. Tume v

zadevi pobiranja užitnine v dež. upravi ter radi postopanja davčnih oblasti v zadevi osebne dohodarine in dr. Rojic radi novih prostorov za davčne urade v Gorici.

Na to je deželni glavar sejo pretrgal ter naznanil, da prihodnjo sejo naznani pismenim potom.

Seja je končala ob 8. uri zvečer.

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. — (Podružnica „Slomškove zveze“.) Somišljenikom naznanjamo, da so se pravila odposlala v potrjenje, ter da se je nadejati rešitve v kratkem času. Prosimo toraj potrpljenja! Prve dni septembra, ko bo zopet vsakdo na svojem mestu, skličemo ustanovni shod — dotlej pa neustrašeno in pogumno za svoje prepričanje!

Bodri naj nas to in naudušuje, da vsi poštene ljudje in rodoljubi odobravajo naše prizadevanje položiti temelj vzajemnemu in skupnemu delovanju učiteljstva in duhovščine in drugih stanov, ko bo blagodejno in najbolje uplivalo na vse dobromisleče rojake, osobito sedaj v teh strašno zdvijanih, žalostnih razmerah. Lahko trdimo, da kakor hitro poneha napetost in razdor med učiteljem in duhovnikom, se ublažijo razmere v deželi v korist in blagor ljudstvu. Kateri rodoljub more biti toraj takemu prizadevanju nasproten?

Nikar se toraj brigati, dragi tovariši, za kričanje in izzivanje narodnih zlotvorov, ki dražijo in hujskajo stan proti stanu edino le iz sebičnih namenov, kajti oni dobro vedo, da kakor hitro bi se dosegla sloga in mir v deželi, bi jim odzvonilo.

Ako se nam namen posreči, hvalen nam bo narod; ako ne, mi smo storili svojo dolžnost — krivda pade na naše nasprotnike.

To bodi zajedno odgovor „Soči“ št. 83, ki ne neha pikati in zbadati, smesiti in napadati zdaj jeden, zdaj drugi stan, zdaj jedno osebo, zdaj drugo, samo da neli sovraštvo in prepir v deželi v največjo škodo vsemu narodu. Kaj je n. pr. mar „Soči“ naša podružnica? Meni li, da bomo njo vprašali dovoljenja, h kateremu društvu da pristopimo? Meni li, da se zbojimo njenega riganja? „Was ein Esel spricht, das acht' ich nicht“.

Se ve, vrag ne more mirovati, ko vidi, da se snuje nekaj, kar se ne strinja z njegovimi sebičnimi nameni in cilji. Kje bi bilo gradivo, kje zaslužek, ako bi vladala v deželi mir in ljubezen. In to je „glasilo goriške inteligence“, ki bi morala v vsem in vselej biti nam deželanom v izgled!

„Soči“ pa svetujemo še enkrat, naj nas pusti v miru in naj se ne briga za naše posle in za „župo“, ki se nam baje pripravlja, raje naj misli na „ješpranj“, ki se pripravlja nekemu vsak pred svojim pragom!

Iz Bovca. — Javni shod „Kat. pol. društva“ je glavarstvo prepovedalo radi dveh točk „kateri ne določujeta natančno namena zborovanja“. Zato smo si morali pomagati z zaupnim shodom na vstopnice, katere smo sklenili dati vsakomur iz okraja.

Ker je pa ustanovitev „Kat. pol. dr.“ sama zadela liberalce v srce — pred vsem Gabrščka & Comp., in ker se je hotelo na shodu zavzemati se za kmeta in delavca, zato je nemilo zaječal ves nasprotni aparat in se začel krčevito gibati, da prepreči shod.

Neumorni Gabršček je pridrivil iz Gorice in pobral v Gorici in po poti vse, kar se odlikuje v kričanju in rogovilenju.

Na roko mu je šel mej drugimi zlasti krčmar Domicijan Huber, kateri nam je ob 1/2 1 odpovedal prostore, koje je pridno med tem pripravljal za „naprednjake“. In dasi je kasneje sobano zopet nam obljubil in zagotovil, je priustil, da so jo Gabrščkovci med in koj po pop. službi božji zasedli na komando;

„kdor je proti delavcem, naj gre takoj gor“. Zapomnite si, delavci! Mi-mogrede omenimo, da je tudi na nekem lanskem zaupnem shodu v Bovecu Gabršček dejal: „Delavcem treba roke zvezati, peruti pristrice!“

Ko so prišli naši v dvorano, je nastala velika zmešnjava. Na poziv kaplana Abrama, naj gredo vsi iz dvorane, in naj se izkažejo z vstopnicami, so bili pripravljeni, toda le v slučaju, da dobé vsi vstopnice. Na odgovor pa, da jih dobé vsi, toda le oni, ki so iz bovškega okraja, ker je shod sklican radi bovških gospodarskih razmer, se niso hoteli umakniti, dokler ni razpustil shoda glavarstveni komisar.

Naše mirno ljudstvo ni navajeno takih barabskih nastopov, krika in brezobzirnega razgrajanja, in zato ni čuda, da je bilo zbegano, ne vedé, kaj početi. Mnogim se je to počenjanje studilo, in odstranili so se, drugi pa so se na poziv zbrali na to v „Ekseljvi“ dvorani, kjer smo potem mirno zborovali in izvršili, kar smo se namenili, ko je pregledal g. komisar vstopnice.

Na shodu pri „Ekselju“ je bilo 170 udeležnikov, kmetov in rudarjev, ki so iz prva ogorčeni, kmalu se pomirili in vstrajali z navdušenjem celi 2½ uri do 7½.

G. dr. Jan. Ev. Krek je ob velikem odobravanju in pritrdjevanju ter mejklici kazal zlasti na podlagi današnjih skandalov liberalcev v pravi luči v 1½ ure dolgem, velezanimivem govoru, na kar je prišlo na vrsto utemeljevanje cele vrste resolucij, ki so bile jednoglasno sprejete. Resolucije so gospodarskega in delavsko-socialnega značaja.

Razum teh se je sklenilo tudi na shodu ob velikem navdušenju, da se dopošlje Nj. ces. Visokosti, nadvojvodu, prestolonasledniku in zaščitniku avstrijskega katoliškega šolskega društva, Francu Ferdinandu udanostna izjava.

Z zadoščenjem moramo povdarjati, da smo videli med nasprotniki razmeroma zelo malo bovških občanov — večina jih je bila „dajnacijonalcev“ iz Srpenice, Čez-Sočanov, nekaj zapeljancev, kmetov iz bližnjih vasij ter precej neznanih obrazov, katere je Gabršček zbobnal vkup po poti v Bovec.

Le ti so imeli na to „zaupen shod“ pri „Huberju“. Kaj se je govorilo, si lahko mislimo, da pa niso stavili gospodarskih, kmetu in delavcu koristnih resolucij, o tem smo gotovi. Ubogi kmetje — delavci zapeljanci! Drugič kaj več!

Domače in razne novice.

Imendan Njeg. Em. kardinala Missie. — V sredo se je poklonila goriška mestna duhovščina Nj. Em. kardinalu dr. Missiji ter mu častitala k imendnanu, ki ga je Eminenca praznoval v četrtek v dan sv. Jakoba. Kardinal se je zahvalil na častitki ter priporočal duhovščini, da vztraja na trudapolnem delu, ki ga jej nalaga svečeniški poklic.

Imenovanja. — Gozdna komisarja gg. Karol Polli in Konrad Rubbia imenovana sta višima gozdnima komisarjema.

Za „Šolski Dom“ se je nabralo pri novi maši č. g. Rejca v Šebreljah dne 21. t. m. 12 K (in ravno toliko za „Alojzijevišče“). Hvala!

Deželni zbor goriški je imel večerj svojo zadnjo sejo ter se danes ledesen. O tej seji smo podali obznanje le kratko poročilo iz tehničnih razlogov.

Srce je odkril. — V javni seji deželnega zbora je rekel dr. Tuma, da je zahtevanje splošne volilne pravice le demagogija, da ne gre, da bi odločevali pri izidu volitev ljudje, ki ne znajo ne brati ne pisati, s kratka, da naše goriško ljudstvo ni še zrelo za splošno volilno pravico. — S tem je odkril ta reprezentant „ljudske volje“ svoje srce. Nataknil si je bil koj po našem domačem razkolu demokratično krinko in njegovo glasilo je bobnalo ob zadnjih volitvah v vseh varijacijah: „Ljudska volja naj odloča!“ Ko pa je šlo za to, da se sprejme v deželnem zboru resolucija „Kat. pol. društva v Bovecu“, ki je zahtevala med drugim tudi splošno volilno

pravico, govoril je dr. Tuma proti tej točki.

Tu se je pokazal Tumov „liberalizem“ v vsej nagoti! Še hujše je pa to, da skuša zdaj dr. Tuma na celi črti retirirati. Ko se je ta „demokrat“ zavedel, da je žalil z gori navedenimi besedami goriško ljudstvo, ki je za splošno volilno pravico najmanj tako zrelo kakor kranjsko, trditi je začel v svojem glasilu, da, ko je govoril o nezrelem ljudstvu in o ljudeh, ki ne znajo brati in pisati, ni imel v mislih tržanov, marveč — ljudstvo na deželi. To je zopetno žaljenje našega ljudstva!

Isto Tumovo glasilo se drzne 20. julija t. l. celo trditi, da je dr. Tuma v zbornici jasno povedal, da on ni proti splošni volilni pravici! Advokatska zvijska! Dr. Tuma je le zaradi lepšega rekel, da ni principijelen nasprotnik splošne volilne pravice, a bil je odločno proti temu, da se na Goriškem zdaj vpelje splošna volilna pravica. To pa je ravno zahtevalo „Kat. pol. društvo v Bovecu“!

„Soča“ z dne 20. julija izjavlja celo, da dr. Tuma ni proti splošni volilni pravici, marveč da je on in njegova stranka za volilno pravico na najširše mogoče podlagi! Dalje je povedala „Soča“ istega dne, da je prav dr. Tuma že izdelal načrt o volilnem redu, „s katerim bo zadovoljen vsak delavec“. Kaka sprememba v šestnajstih dneh! Kaka nedoslednost in nestalnost!

4. t. m. je govoril dr. Tuma v deželnem zboru proti podelitvi splošne volilne pravice ter imenoval tako zahtevo demagogijo, 20. t. m. pa izjavlja njegovo glasilo, da je on in njegova stranka za splošno tajno in direktno volilno pravico in da je načrt o volilnem redu dr. Tuma že izdelal. Od kod ta sprememba? Ali so se morda naučili v šestnajstih dneh vsi goriški Slovenci brati in pisati, kar je dr. Tuma zahteval kot predpogoj za vpeljavo splošne volilne pravice? To menda ne! Vzrok tiči kje drugje. Skrb in strah delujeta čudovito — ker deželne volitve se bližajo! Može je bil pregodaj svoje srce razkril, prezgodaj se je bil razkrinkal; zato skuša zdaj v svojem glasilu popraviti, kar je bil 4. t. m. v javni seji dež. zbora pokvaril. In taki ljudje hočejo biti voditelji goriških Slovencev!

„Tajna zveza“ dr. Gregorčiča. — Pri raznih prilikah je že lagala „Soča“, da je sklenil dr. Gregorčič z dr. Pajetjem tajno zvezo v škodo našega naroda, da je izdal slovenske interese itd. To lažljivo sumničenje smo v „Gorici“ že večkrat zavrnil. Ker je pa kljub temu Tumovo glasilo laž pred kratkim ponovilo, zahtevali smo v članku „Voda na mlin“ od dotičnega pisca, naj dokaže svojo nesramno trditve, ter ga imenovali že naprej falota prve vrste, ako tega ne stori. Brezvestni obrekovalec se je sicer oglasil v „Soči“ 13. julija, a dokazal ni ničesar. Poštenjakovič je stisnil rep med noge („Sočin“ žargon) ter rekel, „da mu ne pride niti na um, da bi tratil čas in mazal papir z dokazovanjem dejstev, ki so obče znana in priznana“. Iz zadrege si skuša pomagati s frazo, da je na svetu mnogo obče znanih reči, katerih ni mogoče dokazati. S to splošno frazo se nam hoče dotični obrekovalec izmuzniti, a mi ga ne izpustimo, preden mu ne pritisnemo na čelo to, kar zasluži, imenovaje ga še enkrat falota prve vrste.

V laži je moč (motto naših „naprednjakov“). Naši čitatelji se še spominjajo interpelacije, ki jo je postavil dr. Gregorčič v državnem zboru vsled znane nastopanja goriške politične oblasti proti naši zastavi povodom slavnosti v „Šolskem Domu“ dne 2. dec. 1898. To interpelacijo je v celem besedilu objavila „Soča“ in rekla o njej, da je „krasna“.

Ker smo imeli letos že jedenkrat povoda odgovarjati „Soči“ zaradi njenih neznanstvenih lažij glede obrambe slovenske zastave od strani dr. Gregorčiča, smo postavili v svojem listu omenjeno interpelacijo iz „Soče“ ter tudi dostavili, kako je takrat „Soča“ o tej interpelaciji pisala.

Človek bi mislil, da bo enkrat mir, — toda ne! Oni strupeni podrepi muhi v „Soči“ se je iznova zdelo potrebno zagnati se v nas in v svoji 83. številki zopet piše o tej stvari in sicer tako-le: „Dr. Gregorčič se je sicer pritožil, ali kljub temu, da je bil napovedal svečano boj za našo zastavo ter pričel akeijo, je vrgel odlok oblasti, ko ga je dobil, lepo v koš — in molčal dalje“. Zdaj pa cenjeni čitatelj, kaj se ti zdi: dr. Gregorčič je postavil v državnem zboru po „Soči“ kot krasno označeno interpelacijo v zadevi naše zastave, a danes ista „Soča“ in reči smemo, ista oseba trdi, da je dr. Gregorčič „vrzel odlok v koš in — molčal“ — ali se je človeku, ki tako govori, potrla jedno kollesce v glavi, ali pa skuša biti na moč

hudoben, z namenom, da bi škodoval ugledu svojega bližnjega?

Ali pustimo zdaj to in vprašajmo: kako pa je „Soča“ „izvojevala“ svoj napovedani boj za „žaljeno slovensko zastavo“? In kako stališče zavzema v zadnjem času ta list sploh v borbi za pravo slovenske zastave? O frazastem besedičenju „Soče“ za časa cesarjevega obiska v Gorici smo že povedali, kar je šlo naprednjakemu tamburmajorju; danes pa naj navedemo slučaj, o katerem se dozdaj javno ni še govorilo in iz katerega slučaja razvidi lahko naše ljudstvo, koliko je „Sočinim“ kolovodjem v resnici za našo zastavo.

Ko je nedavno umrl goreč slovenski rodoljub Anton Grusovin in večletni član „Slov. delavskega bralnega in podpornega društva v Gorici“, kateremu predseduje zdaj dr. Tuma, bi bili morali člani tega društva iti k pogrebu z društveno slovensko zastavo. Tej nameri so se uprli razni soročniki Grusovinovi italij. narodnosti ter se obrnili v tej zadevi celo do policije. A policija je rekla, da nima odločati v tem, ker je to stvar društva. A tudi udova pokojnega je v pričo g. Hr. izrekla, da jej je vse jedno. Vendar so člani društva prašali za svet svojega predsednika dr. Tuma, kaj storiti. Kak odgovor so dobili, ne vemo, to pa vemo, da zastava ni šla s pogrebom in da kar Italijani niso dosegli pri policiji, dosegli so pri slovenskih naprednjakih. Tak je torej tisti „energični boj“ naprednjakov za slov. zastavo, ki tako bombastično zveni — seveda le v predalah „Soče“. Kar se tiče „Sočinega“ očitanja, češ, da „klerikalci“ niso hoteli čuti niti črkice o slov. trobojnic, ni da bi odgovarjali. Čitajte 77. števil. „Gorice“ lanskega leta in naslednje, pa vidite, ali smo hoteli „čuti črkico“ v tej zadevi. Kajpakda, z volim grmenjem, s kakoršnim je delala „napredna“ klika reklamo v „Soči“ za svoje kolovodje, a nič storila, se nismo ponašali, ker take „energične akcije“ ne bi pomagale nam, kakor niso pomagale naprednjakom.

A v kljub temu „Soča“ lagati mora, ker v laži je vsa njena „moč“.

„Soča“ in pasji dnevi. — Prišli so zopet dnevi, ki nam ne dopadajo: Prišli so pasji dnevi in z njim neznanstvena vročina, prah in znoj. Ljudje in živali trpijo, trpijo pa še posebej žurnalisti. Za to vrsto ljudi so pasji dnevi pravi kritični dnevi. Parlamentari so zaprti, diplomati se hladijo v raznih kopališčih, politiki miruje. Zato spravljajo ti dnevi politične liste v največjo zadrego. Zato so listi o tem času prazni in suhoparni. Častna izjema v tem pogledu je „Soča“, edina Gabrščekova „Soča“. Ko so drugi listi najdolgočasnejši, postaja „Soča“ najzanimivejša; ko drugim listom huda prede, je „Soča“ preskrbljena z najpikantnejšo robo. Ko namreč goriški tlak najbolj žge pod petami, odpre „Soča“ svojo kloako in objavlja zaporedoma skoro v vsaki številki „Tutti frutti“! — Tako je bilo lani, tako, upamo, bo tudi letos. „Soča“ vsaj nam je to 13. t. m. nekako obljubila z besedami: „Zanimanje za „tutti frutti“ je velikansko. Zadnji čas so nam znesli skupaj prav veliko novega gradiva iz dobe 20 let. Može, dekleta in žene, vspodbujeni po sedanjih „tutti frutti“, so nam preskrbeli toliko in takega gradiva... Sedem pisem, polnih pikanterij o politikujočih nuncih — je brez podpisa. Pošiljatelj prosimo, da se nam razkrijejo. Najbolje je, ako pridejo o priliki osebnostno k nam. Bati se ni treba ničesar! Toliko nam uvaževanje! Le vkup s takim gradivom! Ta „cronique scandaleuse“ je najboljši lek za bodočnost!“

Torej „cronique scandaleuse“ nam je obljubila tudi za letošnjo sezono. Tu vidite, kako skrbi „Soča“ za svoje čitatele! Poiskala si je sodelavce med možmi, dekleti in ženami! Zadnjič sta nastopila v „tutti frutti“ kot verodostojni pričji za neko dogodbico — dva fantiča! Do dojenčkov ni daleč; in tudi te vpreže skrbno uredništvo „Soče“, ako bo potreba. — Ti sodelavci stikajo po pikanterijah javnega in zasebnega življenja po celem Goriškem. V Cerknem n. pr. je splezal tak sodelavec na drevo, da bi videl, ali plešejo „farji“ v župnišču; v Pliskovici je gledal neki drug „Sočin“ sodelavec skozi kuhinjsko okno in odprta vrata obedovalnice, da bi kaj videl*). Žal, da nimajo nekateri teh „Sočinih“ informatorjev še pravega zaupanja v uredništvo „Soče“ ter da pošiljajo nabrano gradivo v anonimnih pismih! Tem strahopetcem kliče „Soča“: „Bati se ni treba ničesar“. In prav ima. Saj je vendar glavni urednik „Soče“ Andrej Gabršček, ki ni izdal še nikoli nobene uredniške tajnosti. — Nabrano gradivo urejujejo

*) Navadni ljudje bi imenovali take sodelavce — špijone; „Soča“ pa ne pozna te besede ter jih imenuje sodelavce ali sodelavce.

in zabeljajo razni strokovnjaki „Sočinega“ uredništva in potem roma ta pikantni fabrikat pod imenom „tutti frutti“ po celem Goriškem ter rodi zaželjeni sad — pohujšanje tistih čitateljev „Soče“, ki še niso pohujšani. „Soča“ to malo briga; enako jo malo briga, ali je to, kar ji poročajo njeni voluhi — pardon sodelavci — do pičice res ali ne; ona ima zavest, da je storila svojo dolžnost ter tako preskrbela svojim čitateljem hrano, ki jim diši.

Nove orglje v stolni cerkvi. — Danes pop. je kolavdacija novih orgelj, ki so postavljene v prenovljeni stolni cerkvi. Orglje so zares lepe in povzdigujejo notranji okrasek naše katedralke.

Sfrela. — Minuli torek je udarila strela v Mirnu, kjer se nahaja tamonjska pošta. Šla je po brzokavni žici skozi pisarno in je ondi nekoliko oplašila baš notri nahajajočega se pleskarja, ki je preslikaval stene.

Z nožem zabodel. — Iz Rihemberga poročajo, da ista se v nedeljo po noči dva mladeniča brata sprla. Mlajši je starejšega z nožem v prsi zabodel, da so ga morali prenesti v goriško bolnico.

Občina Cerkno na Primorskem ustanovila je mesto občinskega zdravnika z letno plačo 1600 kron, ter poleg izplača deželna blagajna 240 kron za cepjenje kozic. Prošnje za podeljenje službe vlagati je tekom 6 tednov od dne 1. avgusta t. l. pri županstvu, ter mora biti prosilec več slovenskega ali vsaj kakega slovanskega jezika. Za zdravljenje revežev odškoduje občina zdravnika posebej po obstoječih pogojih kakor imate to vpeljano občini Bovec in Kobarid, kakor tudi potnine za premožnih. Zdravniku vzdrževati bode lastno ali domačo lekarno. Stanovanje zdravnika je v Cerknem, kjer je zajedno sedež c. kr. sodnije in davkarije. Sodnijski okraj ima 8630 prebivalcev, s tremi županjami, ter županstvu Šebrelje in Št. Vidskagora k navedeni plači ničesar ne prispevate, zdravnik tudi ni obvezan v nikakoli olajšavo pri računanju truda, potnin in zamude nasproti temu občina bodisi za zdravljenje ubožcev ali premožnih če se med njim in občina kasneje ne sklene posebne pogodbe. Županstvo v Cerknem, 23. julija 1901. A. Kosmač, župan.

Otvoritev koč na Krnu. — Soška podružnica „Slovenskega planinskega društva“ v Tolminu je zgradila na mogočnem Krnu (2246) na sivem očetu primorskega pogorja planinsko koč, katero slavnostno otvori dne 5. avgusta ob 10. uri popoldne. Udeleženci iz Kranjske pridejo skozi Bohinj preko Bogatina čez planino v Dupljah in prenočijo v krnski koči. Udeleženci iz Primorja razdele se po skupinah, za katere se objavi poseben vspeled. Iz Tolmina odhajajoči p. t. turisti dobe prenočišča na planini „Sleme“, iz Kobarida odhajajoči v Krnski vasi eventualno z onimi iz Bolca došlimi v podkrnskih planinah. Za dame priporočamo se tura čez „Sleme“, katera je četudi daljša prijetnejša in popolnoma nenevarna. Vsi udeleženci se imajo zglasiti do 30. t. m. pri načelnstvu „Soške podružnice“ v Tolminu. Koča bode preskrbljena z jedili in pijačami, tako da je udeležencem seboj nositi le toliko, kolikor potrebujejo med potom. Prtljago in hrano nosili bodo za to namenjeni nosači. — Glede informacij, vozov itd. naj se blagovolé p. t. udeleženci obrniti do društvenega tajnika g. M. Ivančiča v Tolminu.

Razvitje zastave tržaškega pevkega društva „Kolo“ se je minulo nedeljo izvršilo na veličasten način. Od blizu in daleč je prišlo ogromno število gostov in deputacij raznih narodnih društev z zastavami. Popoldne je bila na vrtu šole sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakubu slavnost razvitja društvene zastave ob ogromni udeležbi slovenskega ljudstva kakih 10.000 oseb. Slavnost se je izvršila v najlepšem redu.

Grofica Hohenberg soproga prestolonaslednika Franca Ferdinanda je povila hčerko.

Zahvala. — Bil sem bolan skozi več mesecev trpel sem na hudi bolezn v prsih imenovani „nefritis“, popolnoma sem obupal, da še kedaj okrevam, kajti bližala se mi je skoro zadnja ura. V taki hudi stiski in ker brez sredstev, da bi mogel oskrbeti si zdravnika, prišel mi je na pomoč veleučeni gospod dr. Aleksij Rojic. Neumorno se je trudil za me in obrnil največjo skrb v namen da ozdravim. In zares, kmalu mi je postalo bolje in zdaj sem okreval popolnoma. Ne le kot izkušen zdravnik, marveč tudi kot prvi človekoljub se je žrtvoval vlečeni gospod doktor za me, za kar mu izrekam najmoj napriscnejšo zahvalo

in to tem bolj, ker za ves svoj trud in žrtev ni računal niti novčiča.

Anton Fiegel.

Listnica uredništva. — Cenjene gg. dopisnike prosimo, da bi nam blagovolili dopise pravočasno dopošiljati, da jih zamoremo objaviti, ako prostor dopušča, še v dotični številki. Tudi prosimo ponovno vse cenj. gg. dopisovalce, da naj blagovolé pisati vedno na jedni strani papirja, to pa radi tega, da si čerkostavci zamorejo med seboj razdeliti rokopis, kar pa ni mogoče, ako je pisano na obeh straneh.

Nekaterim gosp. dopisnikom: Prihodnji!

OZNANILO.

Oskrbništvo stolne cerkve v Gorici proda za dober kup dele starih orgelj, ki so popolnoma še za rabo, n. pr. klavijaturo, pedal, dva meha, abstrakte in drugo. — Natančneje se o tem poizvé pri stolnem župniku dr. Fr. Sedeju.

Naznanilo.

Ker se me išče še vedno na Travniku št. 11, kjer sem delal prej in je sedaj tam fotograf Marega, javljam s tem slavnemu občinstvu, da se nahaja moj novi atelijé že dve leti v

Gosposki ulici

št. 7 II. nadstr. v hiši „Gor. ljud. posojilnice“, kjer je tudi „Krojaška zadruga“. Atelijé je v vsakem oziru najmodernejši, najlepši, največji v Gorici, ter urejen velikomestno.

Priporoča se tudi v bodoče naklonjenosti slavnega občinstva, bilježim se z odličnim spoštovanjem

Ant. Jerkič,

odlikovani fotografski zavod
v Gorici, Gosposka ulica 7.

Ravnokar je izšla v „Narodni Tiskarni“ knjižica:

TRI IGRE

za žensko mladino.

Prosto poslovenil
E. Klavžar.

Knjižica se dobiva v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, ulica Vetturini 9, in pri knjigotrcu Pallichu v Gorici na Travniku mehko vezana po 40 vin. po pošti 3 vin več.

Naznanilo.

V Gorici v kapucinski ulici št. 1.
odda se

s 1. avgustom 1901 v najem

krčma

s kuhinjo, kletjo, sobo, salončkom, delom vrta in prostorom za igranje s krogli v pritličju, ter dvema sobama v I. nadstropju.

Harmonij

s 5 oktavi v dobrem stanu se odda za 500 kron. Kje, pove uredništvo.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-jače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Razpis dražbe.

Naznanja se, da se oddá posebej zgrajba oddelkov II. do vključno V. (km 1-197—4-473) skladovne ceste v Baški dolini med Podbrdom in Petrovimbrdom v polit. okraju Tolminskem izvzemši napravo železnih mostov.

Prevdarjeni stroški, razun onih za železne konstrukcije znašajo:

za II. odd. med km 1-197 in 2-066 v znesku K 55.067-74;

za III. odd. med km 2-066 in 2-826 v znesku K 44.359-08;

za IV. odd. med km 2-826 in 3-634 v znesku K 49.082-88;

za V. odd. med km 3-634 in 4-773 × 0-057 v znesku K 46.552-70.

V ravnanje ponuditeljev, kateri v zmislu tega razpisa morejo ponuditi tudi le za jeden, dva ali tri navedenih štirih oddelkov, se opozorja da sta dostopna samo dva oddelka in sicer II. oddelke po že izvršenem prvem oddelku in V. oddelke od kranjske strani; zadnji pa le težko.

Radi oddaje omenjenih del se bo vršila dné 20. avgusta t. l. ob 11. uri predpoludne pri c. kr. okrajnemu glavarstvu v Tolminu javna dražba s pismenimi ponudbami.

Zapečatené ponudbe previdene s kolekom 1 K, katerim je dodati dotični vadij, morajo se vložiti najpozneje dan pred dražbo do 12 ure opoludne pri gor. imenovanem okrajnemu glavarstvu. Rečeni vadiji za posamezne oddelke znašajo:

za II. oddelke K 2750.—

„ III. „ „ 2220.—

„ IV. „ „ 2450.—

„ V. „ „ 2330.—

in morajo biti v gotovini ali v vrednostih s pupilarno varnostjo.

Tehtnični operat s splošnimi in posebnimi stavbenimi pogoji je razpoložen na ogled pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Tolminu v uradnih urah. Namestništvo ni navezano na najnižjo ponudbo, temveč si pridržuje pravico voliti ponudnike. Radi tega se bo pridržalo položene vadije do določbe vspeha dražbene obravnave.

Kar se tiče načina izplačevanja se opozorja ponudnike na § 45. posebnih pogojev.

Od c. kr. namestništva

v Trstu, dné 20. julija 1901.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Lekarna Piccoli pri angelju

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli,
dvorni založnik Nj. Svetosti papeža Leona XIII. v Ljubljani.

Podpisane si usoja naznaniti Vašemu Blagorodju, da je doposlana tinktura za želodec rabila z dobrim vspehom. Z odl. spoštovanjem pri želodnem ter črevesnem kataru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli,

Ljubljana.

Že mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno tinkturo, ki jo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim vspehom. Z odl. spoštovanjem

Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,

II.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Jakob Miklus,

trгоvec z lesom in opeko, zaloga pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „**Mari-janic**“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Poziv!

Pozivljajo se dolžniki posojil na vrednostne papirje po zdalej popisanem razkazu, da priskrbé v teku **meseca avgusta 1901** plačilo glavnice in obresti v izogib realizacije terjatve po postavnih predpisih.

Ravnateljstvo zastavljavnice in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 17. julija 1901.

Ravnatelj:

FABRIS.

RAZKAZ.

Tek. št.	Štev.	D A T U M	Dolžna glavnica	
			K	v
posojilne pole				
1	361	11. februarja 1875	24	—
2	944	4. marca 1879	30	—
3	1176	21. decembra 1880	20	—
4	1191	14. februarja 1881	320	—
5	1240	20. avgusta 1881	300	—
6	1261	2. novembra 1881	120	—
7	1278	10. decembra 1881	120	—
8	1348	12. junija 1882	40	—
9	1460	12. maja 1883	280	—
10	1512	24. novembra 1883	50	—
11	1571	24. junija 1884	160	—
12	1613	30. maja 1885	240	—
13	1738	15. aprila 1886	40	—
14	1863	22. avgusta 1887	80	—
15	1895	10. decembra 1887	30	—
16	1958	11. junija 1888	540	—
17	2206	9. oktobra 1888	60	—
18	2060	5. aprila 1889	240	—
19	2297	24. aprila 1891	250	—
20	2309	27. maja 1891	120	—
21	2326	18. junija 1891	400	—
22	2327	22. julija 1891	16	—
23	2381	4. decembra 1891	70	—
24	2397	28. januarja 1892	300	—
25	2433	9. maja 1892	330	—
26	2442	17. junija 1892	24	—
27	2478	16. novembra 1892	230	—
28	2500	20. februarja 1893	8	—
29	2542	21. septembra 1893	280	—
30	2553	9. novembra 1893	330	—
31	2563	9. decembra 1893	60	—
32	2572	12. januarja 1894	20	—
33	2603	18. junija 1894	410	—
34	2649	22. februarja 1895	300	—
35	2712	28. oktobra 1895	410	—
36	2716	15. novembra 1895	500	—
37	2717	7. decembra 1895	10	—

Josip Valentinčič,

pekovski mojster

v Gorici v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruh navadni in najfinejši,

vsakovrstno pecivo za godove in druge razne „pograjene“, prav okusne kolače za birmo in poroke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov po jako zmernih cenah.

Izvolé naj ga torej počastiti z mnogobrojnimi naročili cenj. gg. rojaki v mestu in na deželi.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberi, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljiveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Znidarskič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlinarstva v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Vinko Podgornik,

posestnik in trgovec,

Gorica,

Šempeterska ulica št. 68,

priporoča p. n. občinstvu svojo trgovino jedilnega blaga, kakor tudi turšico itd. itd.

Cene so najnižje.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.

Priporoča iz lastne zaloge

izvrstne in trpežne škropilnice proti peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zalistke (valvole) se more lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji škropilca.

Cena je zelo nizka.

Sprejemlje v popravilo in v prenovljenje škropilnice raznih sistemov in postreže v popolno zadovoljnost stranke.

Priporoča tudi stroje za žveplanje sodov iz cinkanega železa, priprave za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanje m pri točenju iz soda (kan), mohove za žveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja strelovođe itd. itd.

